

Referat fra fysisk møte i Fagrådet for geit

Dato og sted: 22. februar 2017 på Gardermoen

Medlemmer: Tone Edland, leder
Håkon Gjelstad
Tormod Ådnøy, IHA/NMBU
Hilde Giever Marvik
Vibeke Vonheim (personlig vara for Helga Kvamsås)
Andrè Kristoffersen (vara)

Forfall: Sigurd Vikesland, nestleder
Helga Kvamsås, TINE SA

NSG adm. Thor Blichfeldt, avls- og seminsjef
Jette Jakobsen, avlsforsker

Sekretær: Ingrid R. Østensen, rådgiver geit

Sakliste

Sak 1/17	Innkalling og sakliste	3
Sak 2/17	Referat fra e-postmøte i Fagrådet for geit november 2016	3
Sak 3/17	Regnskap 2016	3
Sak 4/17	Endring av avlsmålet og vektlegging av egenskapene?	4
Sak 5/17	Oppsummering av avlskonferansen desember 2016	11
Sak 6/17	Genetiske bånd	12
Sak 7/17	Avlsframgang og innavlskontroll	15
Sak 8/17	Endring av utrangeringsårsaker i Geitekontrollen	20
Sak 9/17	Jurdømming	20
Sak 10/17	Kvoteregulverket – innspill til jordbruksforhandlingene	21
Sak 11/17	Salg av norsk avlsmateriale til utlandet	23
Sak 12/17	Gentesting	24
	<i>a) Kaseingentesting 2016</i>	<i>24</i>
	<i>b) Farskapstesting 2016</i>	<i>25</i>
	<i>c) Gentesting 2016/2017</i>	<i>25</i>
Sak 13/17	Kåring	26
	<i>a) Kåringsresultater 2016</i>	<i>27</i>
	<i>b) Kåringssesongen 2017</i>	<i>27</i>
	<i>c) Revidering av regelverk for kåring</i>	<i>27</i>
Sak 14/17	Livdyrpriser og verdisatser for geit og kje	28
Sak 15/17	Semin 2016 og 2017	29
Sak 17/17	Andre aktiviteter 2017	30
Sak 18/17	Tryggere livdyrhandel	30
	<i>a) Video om smittebeskyttelse i geiteholdet</i>	<i>30</i>
	<i>b) Revidering av dokumenter Tryggere livdyrhandel</i>	<i>30</i>
	<i>c) NSGs bidrag til tryggere livdyrhandel framover</i>	<i>31</i>
Sak 19/17	Budsjett 2017	31
Sak 20/17	Orienteringssaker	31
	<i>a) Geitedagene</i>	<i>31</i>
	<i>b) Geit- og kjeuka 2017</i>	<i>32</i>
	<i>c) Det store kjetegilde i Oslo</i>	<i>32</i>
Sak 21/17	Eventuelt	32
	<i>a) Neste fysiske møte Fagrådet</i>	<i>32</i>

Sak 1/17 Innkalling og sakliste

Saklista ble supplert med en sak under Eventuelt:

- Neste fysiske møte i Fagrådet for geit

Vedtak:

Innkalling og sakliste godkjennes.

Sak 2/17 Referat fra e-postmøte i Fagrådet for geit november 2016

Dokument som fulgte saken:

- Referat fra e-postmøte i Fagrådet for geit november 2016

Tidligere referat fra fagrådsmøter er tilgjengelige på Internett, på NSG sine hjemmesider: www.nsg.no > GEIT > GEITEAVL > FAGRÅDET FOR GEIT

Følgende saker ble fulgt opp fra tidligere møter:

- Sak 18.3/15 Livdyrpriser og Sak 7a/16 Orienteringssaker
Tas opp i sak 14/17 Livdyrpriser og verdisatser for geit og kje
- Sak 1/16 Farskapsresultater av bukkekje og kåring
Tas opp i sak 13/17 c) Revidering av regler for kåring av bukkekje
- Sak 4/15 Avlsmål for melkeproduksjon
Tas opp på nytt i sak 4/17 Endring av avlsmålet og vektlegging av egenskapene?

Vedtak:

Referatet fra e-postmøtet i Fagrådet for november 2016 godkjennes.

Sak 3/17 Regnskap 2016

Saksbehandler: Thor Blichfeldt

Saksutredning:

Thor la fram regnskapet for 2015, budsjettet for 2016 og regnskapet for 2016.

Vi forventet et stort underskudd på geita i 2016. Regnskapet 2016 har 4,207 millioner kr og 4,215 millioner kroner i kostnader. Men kombinasjonen økte inntekter og reduserte kostnader i forhold til budsjett har gitt oss et tilnærmet nullresultat på geita. Det er vi godt fornøyd med.

Vedtak:

Regnskapet for avl og semin på geit tas til orientering.

Sak 4/17 Endring av avlsmålet og vektlegging av egenskapene?

Saksbehandler: Thor Blichfeldt

Saksutredning:

Overordnet avlsmål

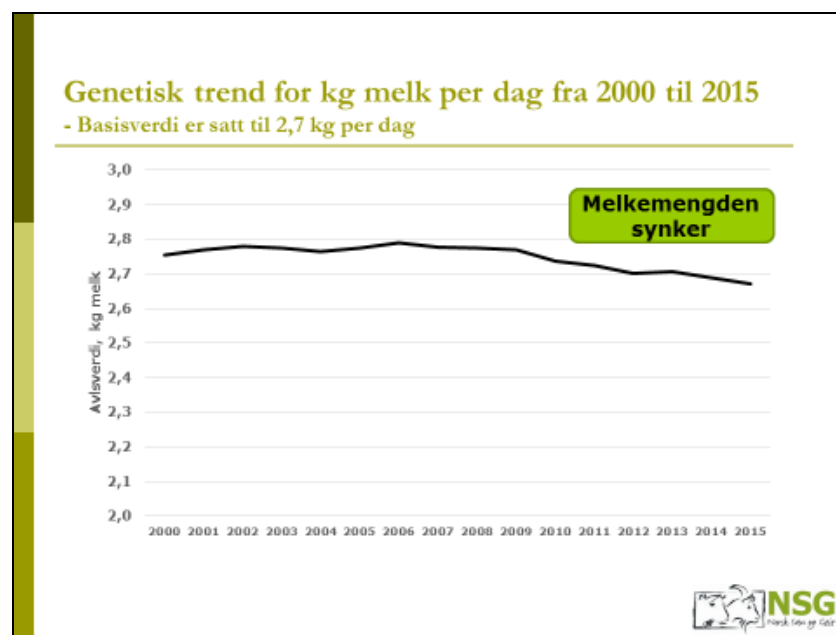
- Utvikle ei geit som produserer mjølk med god og særegen geitsmak, godt egnet for produksjon av ulike typer geitost (hvit ost / brun ost).
- Geita skal ha god helse og fruktbarhet og gode bruksegenskaper.
- Den skal kunne utnytte de naturgitte ressursene best mulig (grovfôr / utmark).

1. Egenskaper som inngår i samlet avlsverdi

Det er åtte egenskaper som inngår i avlsmålet. Tabellen nedenfor viser egenskapene og den gjeldende vektleggingen mellom egenskapene, uttrykt som vektall som multipliseres med den beregnede avlsverdien for egenskapen (ikke med indeksverdien). Vektleggingen ble endret siste gang i juni 2013.

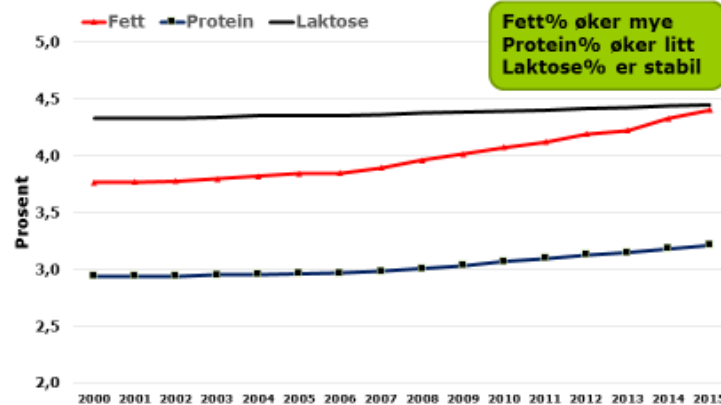
Egenskap	Dagens vektlegging
Melkemengde, kg/dag	20
Fett %	10
Protein %	10
Laktose %	10
Frie fettsyrer (log)	-5
Celletall (log)	-2
Jureksteriør, poeng	7
Utmelkingshastighet,	5

2. Avlsframgang for melkemengde og stofflig innhold

Genetisk trend for fett%, prot.% og lakt.% 2000-2015

- Basisverdi er satt til 4,1% fett, 3,1% protein og 4,4% laktose

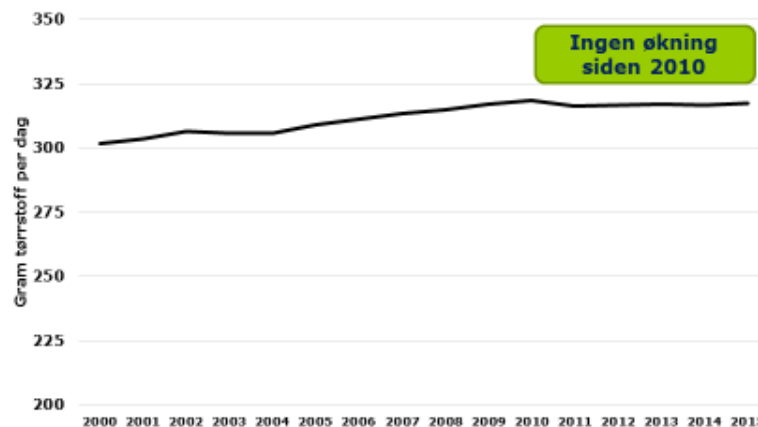

Genetisk sett endrer vi geitmelka som råstoff til osteproduksjon, vi øker samlet tørrstoffmengde, og vi får et annet forhold mellom fett, protein og laktose.

Problemstilling:

Ønsker vi (dvs TINE) ei geitmelk med mer fett i forhold til protein og laktose?

Genetisk trend i sum tørrstoff per dag (fett+protein+laktose) 2000-2015

Forklaringen på at «sum tørrstoff» per dag ikke øker, er at framgangen i fett- og protein% ikke er stor nok til å oppveie tilbakegangen i kg melk per dag.

Til diskusjon:

Er vi fornøyd med at «sum tørrstoff» per dag ikke øker?

Hvis svaret på spørsmålet er ja, kan vi bare fortsette som vi gjør i dag, eventuelt med en endring av vektlegging mellom tørrstoffkomponentene fett, protein og laktose.

Hvis svaret på spørsmålet er nei, bør vi ha tørrstoffproduksjon som avlsmål, oppdelt som gram fett, gram protein og gram laktose. For å sikre at tørrstoffinnholdet (prosentene) ikke går nedover, må vi da legge negativ vekt på kg melk per dag.

Min mening er at må foreta oss noe slik at avlsarbeidet øker geitas biologiske effektivitet, altså sikre oss at vi får en økning i tørrstoffproduksjonen per dag. Proteinproduksjonen bør da prioriteres sterkere enn i dag.

3. Dagens genetiske parametere

Dagens parametre er vist nedenfor. Arvegraden på egenskapen står på diagonalen. Over diagonalen er den fenotypiske korrelasjonen mellom egenskapene, og under diagonalen er de genetiske korrelasjonene.

Egenskap	Melk	Fett %	Prot.%	Lakt.%	FFS	Cellet.	Jurekst	Utmelk.
Melkemengde	0.22	-0.22	-0.31	-0.13	0.09	-0.06	0.01	-0.04
Fett %	-0.46	0.30	0.33	0.23	-0.18	-0.03	0.00	0.02
Protein %	-0.48	0.59	0.41	0.22	-0.13	0.09	0.01	0.03
Laktose %	-0.36	0.41	0.35	0.39	-0.04	-0.29	0.02	-0.01
Frie fettsyrer	0.16	-0.33	-0.31	-0.08	0.36	-0.05	-0.08	-0.04
Celletall	0.09	-0.18	-0.09	-0.23	0.09	0.13	-0.01	-0.02
Jureksteriør	-0.15	-0.02	0.04	0.04	-0.04	-0.26	0.24	0.21
Utmelkingsh.	-0.18	0.10	0.17	-0.02	-0.17	-0.10	0.40	0.11

Minner om at melkemengde har betydelige negative korrelasjoner til alle de andre egenskapene. Dette er forklaringen på at melkemengden går tilbake til tross for at den har positiv vekt i avlsmålet.

4. Genetiske parametere med nye avlsmålsegenskaper for melka

Høsten 2016 beregnet vi nye genetiske parametere for dagens avlsmålsegenskaper og mulige nye egenskaper

- Melkemengde per dag
- Fett%, protein% og laktose% (dagens)
- Gram fett, gram protein og gram laktose per dag (nytt)

Arvegrader på diagonalen, fenotypiske korrelasjoner over diagonalen, og genetiske korrelasjoner under diagonalen.

Egenskap	Melk Kg/dag	Fett g/dag	Protein g/dag	Laktose g/dag	Fett %	Protein %	Laktose %
Melk, kg/dag	0.29	0.70	0.94	0.98	-0.24	-0.33	-0.14
Fett, g/dag	0.61	0.19	0.73	0.72	0.48	-0.05	0.05
Protein, g/dag	0.90	0.72	0.24	0.93	-0.13	0.00	-0.05
Laktose, g/dag	0.97	0.65	0.91	0.26	-0.19	-0.28	0.06
Fett, %	-0.50	0.37	-0.28	-0.42	0.33	0.35	0.23
Protein, %	-0.52	0.00	-0.11	-0.44	0.62	0.48	0.25
Laktose	-0.32	0.01	-0.15	-0.09	0.40	0.45	0.44

Vi ser at arvegradene er høyere for tørrstoffinnholdet (prosentene) enn tørrstoffproduksjonen per dag (gram). Dette er som forventet, da tørrstoffproduksjonen er produktet av melkemengde og tørrstoffinnhold, og disse egenskapene er negativt korrelerte.

Tabellen nedenfor viser den genetiske korrelasjonen mellom melkemengde per dag og de andre egenskapene. Kolonnen for dagens korrelasjoner viser at melkemengde er negativt korrelert til alle de 7 andre egenskapene. Det skal altså stor vektlegging på melkmengde for at den skal gå framover.

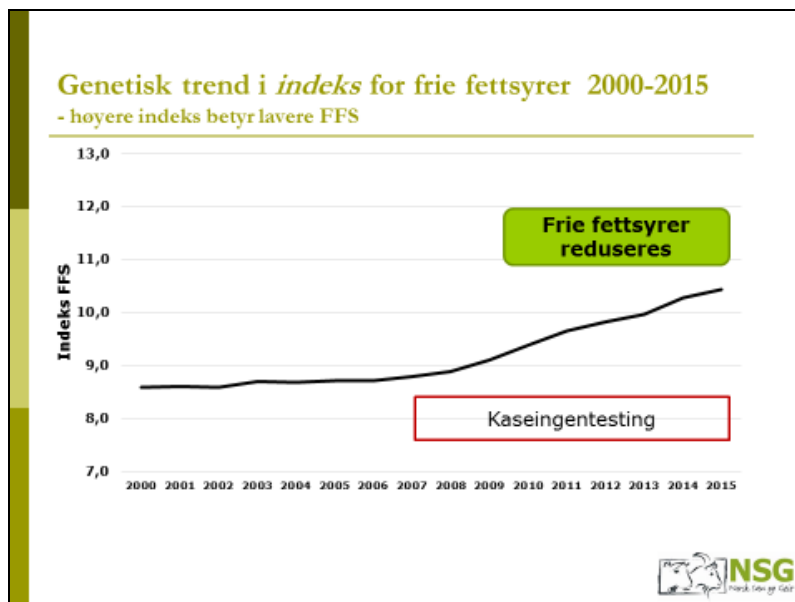
Kolonnen for nye genetiske korrelasjoner viser at egenskapene fett-, protein- og laktoseproduksjon (gram per dag) er høyt positivt korrelert med melkemengde. Laktoseproduksjon per dag og melkemengde per dag har en genetisk korrelasjon på 0,97, så det i praksis samme egenskapen. Proteinproduksjonen og melkemengden er også høyt korrelert, og det er meget vanskelig å få en økning i proteinproduksjonen uten samtidig å øke melkemengden. Fettproduksjonen er ikke så høyt korrelert til melkemengde, så her er det mulig å øke fettproduksjonen uten at melkemengden stiger.

Melkemengde ↔	Dagens genetiske korrelasjoner	Nye genetiske korrelasjoner
Fett, g/dag		0.61
Protein, g/dag		0.90
Laktose, g/dag		0.97
Fett %	-0,46	-0.50
Protein %	-0,48	-0.52
Laktose %	-0,36	-0.32
Frie fettsyrer	0,16	0.25
Celletall	0,09	0.20
Jureksteriør	-0,15	-0.13
Utmelkingshastighet	-0,18	-0.16

Røde tall er ugunstige korrelasjoner

 NSG
Norsk Selsk. og Geit

5. Avlsframgang for frie fettsyrer (FFS)

Avlsverdiene for frie fettsyrer beregnes på en logaritmisk skala, og det er derfor ikke mulig å regne dem om til verdier som produsentene vil kjenne igjen.

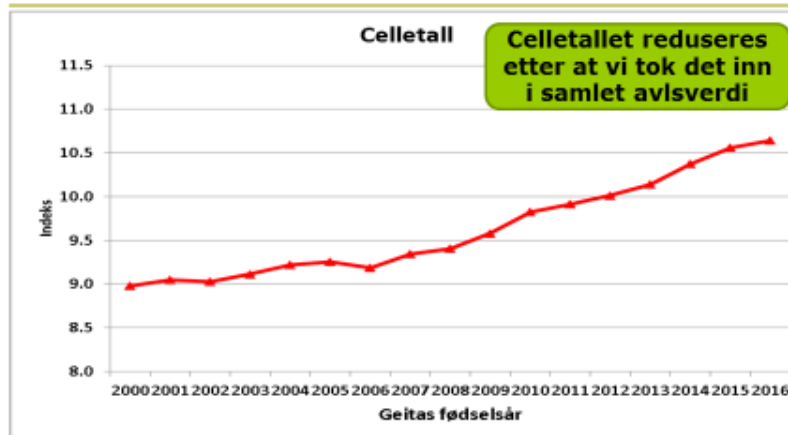
Avlsframgangen for FFS er uttrykt som indekstall. Som vi ser, så har vi god framgang. Dette skyldes antakelig først og fremst at vi kaseingentester og selekterer hardt mot null-variantene. Null-variantene er snart borte hos bukkene vi bruker i avlsbesetningene, og den genetiske statusen hos geitene vil da være uten null-varianten, eller med null-varianten i enkel dose. Dette reduserer den genetiske variasjonen i egenskapen, og vi må derfor regne med at avlsframgangen blir mindre framover. Spørsmålet er hvilken genetisk variasjon vi vil ha i FFS når null-variantene er helt borte. Det er sikkert variasjon i andre gener som påvirker FFS-dannelsen i tillegg til null-variantene i alfa-S1-genet, men hvor mye dette betyr, vet vi ikke.

6. Avlsframgang for celletall

Avlsverdien for celletall er også på den logaritmiske skalaen, slik at vi må presentere avlsframgangen som indekspoeng.

Genetisk trend i *indeks* for celletall 2000-2016

- høyere indeks betyr lavere celletall

Vi ser at vi har framgang for celletall, selv om arvegraden er lav og vektleggingen er liten.

7. Avlsframgang for jureksteriør

Avlsframgangen for jureksteriør presenteres på den reelle skalaen, uttrykt som poeng for jureksteriør.

Genetisk trend for jureksteriør 2000-2016

- Basisverdi er satt til 6,3 poeng

8. Avlsframgang for utmelkingshastighet

Avlsframgangen for utmelkingshastighet presenteres på den reelle skalaen, uttrykt som poeng for utmelkingshastighet (1-4).

Genetisk trend for utmelkingshastighet 2000-2016 - Basisverdi er satt til 3,0 poeng

9. Vektlegging mellom egenskapene

Skal vi endre vektleggingen mellom egenskapene? Hvis de nye egenskapene med tørrstoffproduksjon skal inn i samlet avlsverdi, må vi regne mer på hvilken vekt «melkeegenskapene» skal ha.

Melka og stofflig innhold

Fortsetter vi med dagens melkeegenskaper (melkemengde og prosentene) bør vi se om vi skal endre vektleggingen mellom dem. Mitt forslag er da å redusere vektleggingen på laktoseprosent (ned til 5), og å øke vektleggingen på proteinprosent (opp til 15).

Skal vi over på nye melkeegenskaper (melkemengde og gram fett, protein og laktose), må vi regne vektleggingen helt på nytt for å se at vi får en framgang som vi ønsker.

Det er også mulig å kombinere stofflig innhold (prosent) og tørrstoffproduksjonen (gram per dag).

Hvis jeg forskutterer hva jeg tror blir konklusjonen i Fagrådet, så tror jeg Fagrådet vil beholde prosentene. Mitt forslag er da å ta inn proteinproduksjonen (gram protein per dag) i tillegg til proteinprosenten. Hvor mye denne egenskapen da bør vektlegges, må vi som sagt regne på.

Frie fettsyrer

Hvis geiteholdere som har jobbet med kaseingenstatusen noen år har fått god kontroll på FFS og ikke lenger har geiter med høy FFS, kan vi antakelig redusere vektlegginga på FFS i den samlede avlsverdien.

Celletall

Med den fokusen det er på celletall fra TINE; noe som antakelig vil fortsette i mange år framover, bør vi kanskje øke vektlegginga på celletall?

Jureksteriør

Når det gjelder de andre egenskapene, er jureksteriøret mye vektlagt ute hos produsentene. Vi har en fin framgang i jurpoenget, så jeg vet ikke om vi skal legge mer vekt på jureksteriøret. Geiteholderne må svare på om en større forbedring av jurformen har stor verdi, spesielt i form av mindre arbeid.

Utmelkingshastighet

Er det behov for vesentlig forbedring av denne egenskapen?

Egenskap	Dagens vektlegging	Thors forslag	Fagrådets vedtak
Melkemengde, kg/dag	20	20	20
Fett, gram/dag		Nei	Nei
Protein, gram/dag		Ja	«Utredes»
Laktose, gram/dag		Nei	Nei
Fett %	10	10	10
Protein %	10	15	15
Laktose %	10	5	5
Frie fettsyrer (log)	-5	-3	-3
Celletall (log)	-2	-5	-5
Jureksteriør, poeng	7	10	10
Utmelkingshastighet, poeng	5	5	3

Fra drøftingen:

Fagrådet ønsker ikke en endring der det legges mer vekt på melkemengde for også å få økt tørrstoffmengde, men å holde på dagens måte å vektlegge tørrstoffinnholdet på.

Oppfølging etter møtet:

Avlsavdelingen har jobbet med å utrede hva vektleggingen av protein, gram/dag bør ligge på og har kommet fram til en vektlegging på 0,5.

Vedtak:

Den nye økonomiske vektleggingen mellom de ulike egenskapene innføres fra indeksskjøringen i april 2017.

Sak 5/17 Oppsummering av avlskonferansen desember 2016

Saksbehandler: Ingrid Østensen

Saksutredning:

Deltakelse og faglig innhold

Det var om lag 50 deltakere på avlskonferansen for geit som ble arrangert 3.- 4. desember 2016 på Scandic Hotel Gardermoen.

Oversikt over fordeling av deltakere:

	Antall
Avlsbesetninger	
- Avlsbesetninger som stilte med 2 el. 3 personer	10 (21 pers)
- Avlsbesetninger som stilte med 1 person	13
TINE-ansatte	6
NSG	
- Ansatte	7
- Tillitsvalgte	1
Totalt antall deltakere	48

NSG sponset ikke konferansen, så deltakerne dekket selv reise, overnatting og konferansen.

Foredragene fra konferansen ligger ute på NSG sine hjemmesider:
<http://www.nsg.no/geiteavl2016/presentasjonene-fra-avlskonferansen-for-geit-2016-article11475-3687.html>

Fra drøftingen:

Fagrådet ønsker at det blir arrangert en avlskonferanse igjen om 2-3 år da det er nyttig å få samlet avlsbesetningene med jevne mellomrom og få de mer involvert i videreutviklingen av avlsarbeidet. Overordnet avlsmål bør være et tema på neste konferanse.

Vedtak:

Fagrådet tar informasjonen om avlskonferansen til orientering.

Sak 6/17 Genetiske bånd

Saksbehandler: Ingrid Østensen

Nedenfor finner dere et notat utarbeidet av Jette Jakobsen som tar for seg genetiske bånd på norsk melkegeit.

Problemstillinger:

- Skal vi kreve at avlsbesetninger som har dårlige genetiske bånd (mindre enn 0,05 i snitt) skal inseminere mer i en periode fram til de har oppnådd gode genetiske bånd til de andre avlsbesetningene?
- Skal vi sette krav til besetninger som ønsker å bli avlsbesetning om at de må ha gode genetiske bånd før de kan bli avlsbesetning?

Fra drøftingen:

Det er positivt at de genetiske båndene styrker seg for for alle avlsbesetninger. Det bør derimot ikke bare ses på de genetiske båndene når man vurderer om en avlsbesetning (og bruksbesetning) har et bra nok grunnlag for å være nettopp avlsbesetning. Andre kriterier som også bør vurderes er snitt, min. og maks avlsverdi på flokken, hvor stor andel geiter i flokken har seminfar, andel geiter med kjent far og at årskontroll i Geitekontrollen foreligger.

Vedtak:

Administrasjonen kommer tilbake med forslag om krav og tiltak for dagens avlsbesetninger og nye besetninger som ønsker å bli avlsbesetning.

Saksutredning:

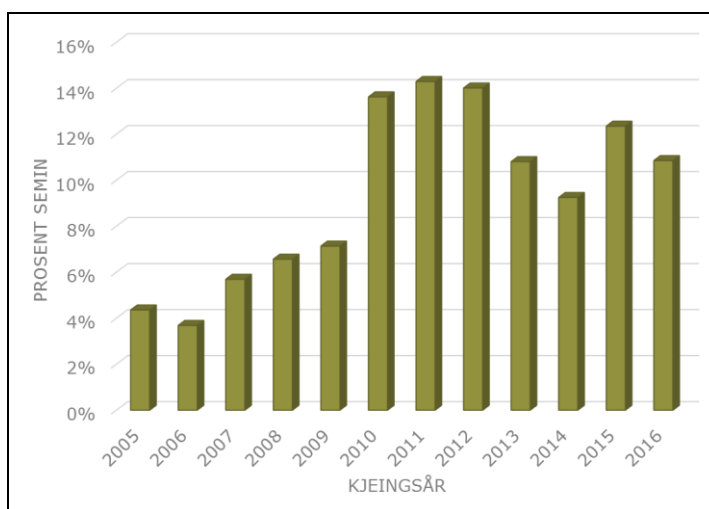
Genetiske bånd på melkegeit – av av Jette Jakobsen

Genetiske bånd skapes når bukken (semin) anvendes i flere besetninger. Det er altså et uttrykk for at de samme gener er til stede i flere besetninger.

Hvis der finnes gode genetiske bånd fås en mere korrekt sammenligning av avlsverdier av dyr fra forskjellige flokke. Hvis de genetiske bånd er dårlige er det vanskelig å skille mellom genetikk og miljø.

Seminanvendelse

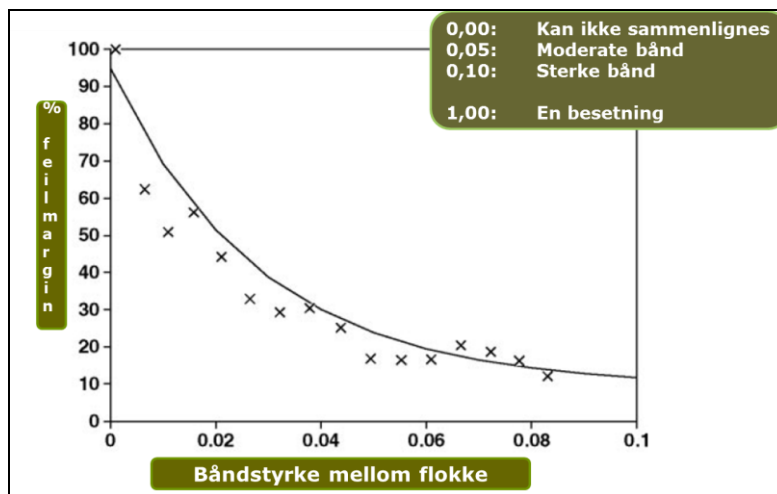
Genetiske bånd kan skapes ved at anvende semin. Vi har i Figur 1 sett på andel førsteårsgeiter med seminfar i avlsbesetningene over tid, da dette er et uttrykk for seminanvendelsen. Figuren viser at seminandelen har økt fra 2005 og toppede i 2011, hvor andelen av førsteårsgeiter med seminfar var 14%. De senere år har andelen med seminfar vært litt lavere.

Figur 1. Andel førsteårsgeiter med seminfar i avlsbesetningene.

Programvare og mål for båndstyrke

Til beregning av genetiske bånd anvender vi en programvare utviklet av Ron Lewis fra University of Nebraska-Lincoln. Programvaren er basert på såkaldte «prediction error correlations» mellom besetninger. Kuehn og medforfattere anvendte i 2014 samme programvare og undersøkte sammenhengen mellom «feilmargin» i avlsverdivurderingen og båndstyrken mellom flokke. Figur 2 illustrerer de sammenhenge de fandt.

Figur 2. Illustrasjon av sammenhengen mellom % feilmargin og båndstyrke mellom flokke (fra Kuehn *et al* 2014)

Figuren illustrerer at feilmarginen er svært høy når båndstyrken er nesten null, og avlsverdiene i besetningene kan derfor ikke sammenlignes. Feilmargien minsker ved økende båndstyrke. Når båndstyrken er 0,05 betegnes båndene som moderate og når båndstyrken er 0,10 er båndene sterke. Når vi kommer opp på en båndstyrke på 1,00 har vi i prinsippet bare en besetning, og problemstillingen med genetiske bånd mellom besetninger eksisterer ikke lenger.

Beregning av genetiske bånd mellom avlsbesetningene

Vi ønsket å se på hvordan det er gået med båndstyrken i dagens 60 avlsbesetninger over tid. Vi brukte dyr med minst en fettmåling i avlsverdiregningen i september 2016.

Datasettet ble delt i fire datasett, med økende mengde data fra 2000 og fremover. Slektskapet for dyr med data ble beregnet så langt tilbake som vi fant informasjon i Geitekontrollen og NSGs bukkedatabase.

Tabell 1. Antall dyr med data og antall dyr i slektskapsfila (avrundet til hele tusen) for hver av de fire datasett.

Data-sett	Data fra årene	Antall dyr med data	Antall dyr i slektskapsfila
1.	2000-2007	17 000	29 000
2.	2000-2010	23 000	37 000
3.	2000-2013	29 000	45 000
4.	2000-2016	36 000	54 000

Tabell 2. Gjennomsnittlig, laveste og høyeste båndstyrke mellom en og en avlsbesetning til alle andre avlsbesetninger for hvert av de fire datasett

Data-sett	Data fra årene	Gjennomsnitt	Laveste	Høyeste
1.	2000-2007	0,06	0,001	0,13
2.	2000-2010	0,07	0,001	0,13
3.	2000-2013	0,08	0,03	0,14
4.	2000-2016	0,09	0,04	0,15

Oppsummering

Den gjennomsnittlige båndstyrke har økt fra 0,06 til 0,09, minimum er gått fra 0,001 til 0,04 og maksimum har økt fra 0,13 til 0,15. Der har derfor været en gjenerel økning i båndstyrke over tid, hvilket er positivt.

I gjennomsnitt er vi nu nesten oppe på den magiske grense for sterke bånd (0,10), og nesten alle besetninger har minst et moderat sterk bånd til de andre besetningene.

Sak 7/17 Avlsframgang og innavlskontroll

Saksbehandler: Ingrid R. Østensen og Jette Jakobsen

Saksutredning:

Tiltak for innavlskontroll i dag

Per i dag har vi følgende tiltak for å holde kontroll på innavlen:

- Avlsbesetningene kan kun granske en prøvebukk per seminfar
- Vi velger ut bukker til semin der vi tar hensyn til slektskap
- Importerer sæd av fransk alpin

I tabellen under ser vi oversikt over innsatte prøvebukker per far i 2016 med to eller flere sønner, tidligere år og totalt. Det er 21 fedre som kun har en prøvebukksønn hver i 2016.

Flere av seminbukkene har mange prøvebukksønner, mens andre igjen har få prøvebukksønner. Det kan være aktuelt å lage en "negativliste" over bukker som det ikke kan settes på etter lenger, for å forhindre skjev fordeling av prøvebukksønner framover.

2010435 Øystein er et eksempel. Bukken hadde 18 innsatte prøvebukker til og med 2015, og fikk satt inn 9 nye sønner i 2016. Denne granskingskapasiteten kunne med fordel vært brukt på sønner etter andre seminfedre.

Kåringsnr	Navn	Antall prøvebukk-sønner tidligere år	Antall prøvebukk-sønner 2016	Antall prøvebukk-sønner totalt	Samlet avlsverdi februar 2017
2013215	Pontus	0	27	27	132
2012149	Kong Bjerkreim	0	16	16	130
2013107	Jullien	1	10	11	138
2013412	Kviten	0	9	9	126
2010435	Øystein	18	9	27	122
2010166	Emil	12	7	19	125
2009947	Exclusif	0	7	7	121
2012247	Blakken	13	6	19	125
2013122	Brekviten	0	6	6	129
2013148	Fjellspretten	11	5	16	128
2010935	Fernuy	0	5	5	121
2010967	Ferino	0	5	5	123
2012130	Brakar	11	4	15	117
2015336	Leeroy	0	4	4	122
2010951	Factor	0	4	4	123
2011183	Ruggis	4	3	7	119
2015136			2		121
2015271			2		114
2012151	Kong Hallvard	17	2	19	122
2015343			2		120

Problemstilling som ble drøftet under møtet:

- Skal vi begynne å lage en "negativliste" over bukker som det ikke kan settes på etter lenger (slik som det finnes på sau)?

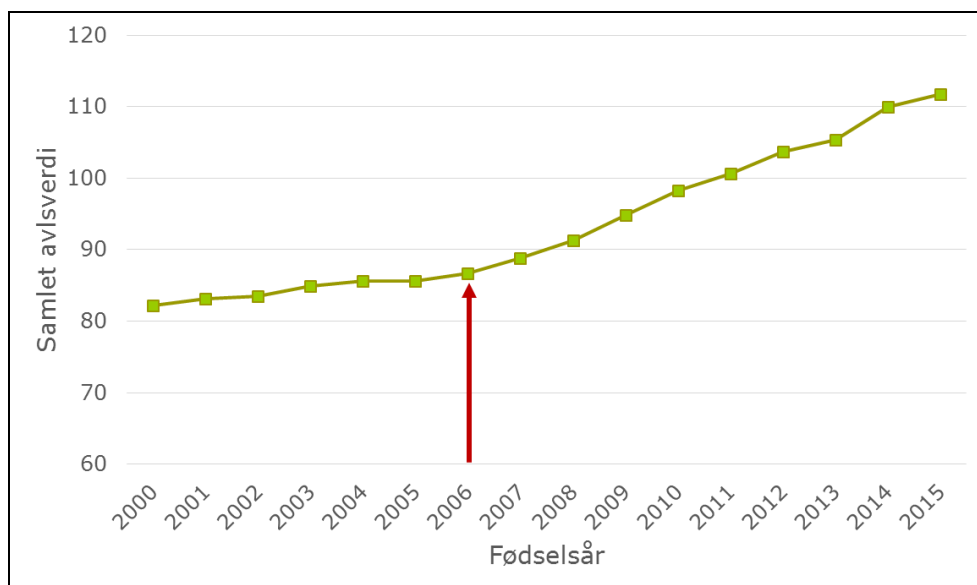
Fra drøftingen:

Det er per i dag regler for tildeling av sæddoser som gjør at avlsbesetningene må kjøpe sæd fra mange forskjellige seminbukker, i tillegg har det fra 2014 vært krav om at prøvebukker skal ha forskjellig seminfar fra tidligere innsett for å være berettinget granskingstilskudd. Disse to tiltakene fungerer godt nok, så vi venter med å lage en «negativliste» over bukker.

Avlsframgang og innavlskontroll med optimal contribution selection – av Jette Jakobsen

Genetisk trend

I enhver populasjon under seleksjon udvælges de bedste dyr som foreldre til neste generasjon. Vi udvælger dyrene på deres samlede avlsverdi. I Figur 1 ses den genetiske trend i samlet avlsverdi for geiter i avlsbesetningene for årene 2000 til 2015. Avlsbesetninger er her definert som dagens 60 avlsbesetninger, uavhengig av om besetningene har vært avlsbesetning i alle år. Fremgangen var ganske lille (0,7 indekspoeng/år) fra 2000 til 2006, men har økt væsentlig fra 2006 til 2015 (2,8 indekspoeng/år).

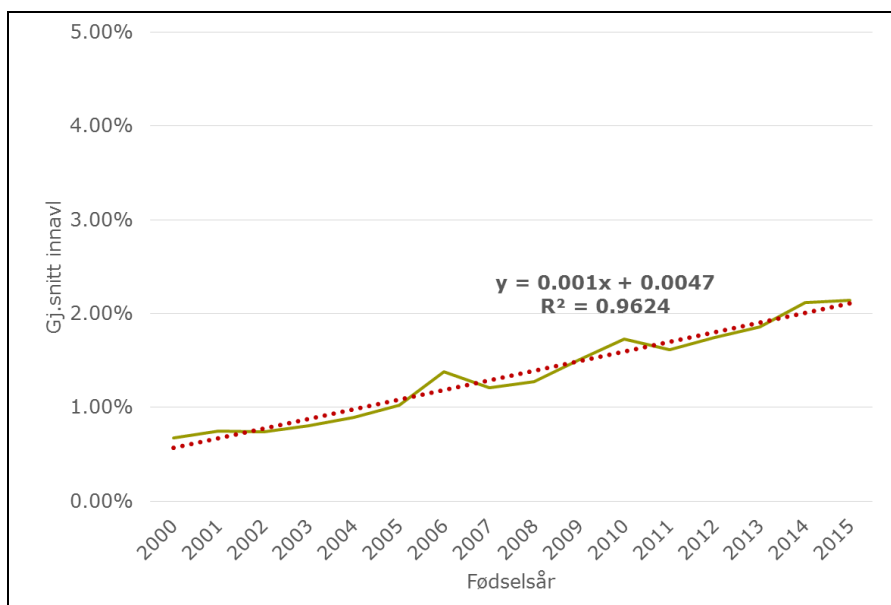
Figur 1. Genetisk trend i samlet avlsverdi for alle geiter med kontroll i avlsbuskaperne (nov 2016)

Innavlsutvikling

I forbindelse med udvælgelse av prøve- og elitebukke i besetningene og innsættelse av seminbukker holder man desuden øye med at der ikke findes for mange bukke av samme slekt. Dette for at vi ønsker at bevare den genetiske variasjon og undgå for mye innavl. Noe innavl er helt greit, og ved seleksjon i en lukket populasjon vil man alltid få en økning i innavlsgraden. Det er vårt felles ansvar at forvalte populasjonen med en forsvarlig innavlsutvikling.

Innavlsutviklingen i hver årgang kan beregnes ut fra slektstreet. For at få en korrekt beregning av innavlsutviklingen er det viktig at slektstreet er komplett. Det vil med andre ord sige, at forfedrene er kjente i flere generasjoner bakover. Som et eksempel kan vi se på hvor stor en andel av de merkede kje født i perioden 2000 til 2016 som har kjent far og kjent mor. I avlsbesetningene er dette 85 %, hvorimod det kun er 52 % i bruksbesetningene. En høy andel ukendt slekt gir en underestimert av den faktiske innavl i populasjonen. Ukendt slekt kan være «opstået» ved, at besetningseieren slipper flere bukke i flokken. Besetningseieren vet vilke bukke han/hun har sluppet i flokken, men ikke hvilken av bukkene som blev far til precis det kjeet. Farskapet på sådanne kje kommer til at stå som ukjent i Geitekontrollen.

I figur 2 ses utviklingen i gjennomsnittelig innavl per fødselsår for geiter, som har kjeet i avlsbesetningene. Figuren viser, at der er en økning i innavl over tid. Men det man er bekymret om, er økningen i innavl per generasjon. For at regne innavlen per år om til innavlen per generasjon ganges den årlige innavlsøkning med generasjonsintervallet. Generasjonsintervallet er den gjennomsnittlige alder på foreldrene, når kjeet er født. Hos Norsk Melkegeit er den gjennomsnittlige alder på foreldrene 2,5 år når kjeet er født.

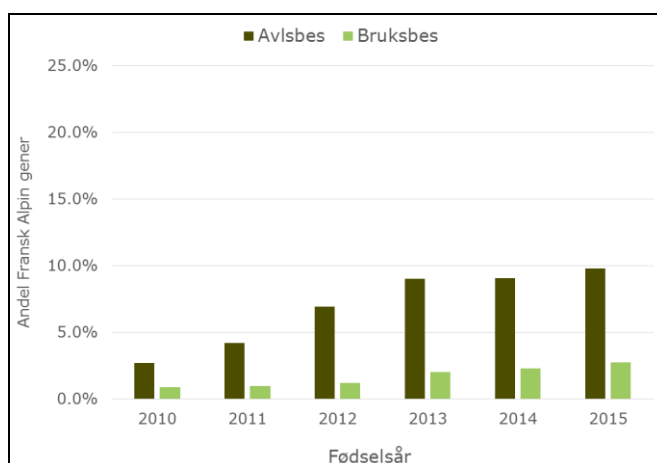
Figur 2. Innavlsutvikling for geiter i avlsbesetningene med Norsk Melkegeit

Med en økning i innavl per år på 0,1 % og et generasjonsintervall på 2,5 år fås en innavlsøkning per generasjon på 0,25% per generasjon. Innavlsgraden er antakelig litt høyere på grunn av «huller i slektstreet» for enkelte dyr.

Der er en tommelfingerregel, som sier, at innavlen ikke må øke mer end 0,5 til 1,0 % per generasjon. Innavlen er derfor, indtil videre, innenfor anbefalede rammer på 0,5% til 1,0% for avlspopulasjonen for Norsk Melkegeit.

Andel Fransk Alpin

Innavlen i populasjonen kan holdes nede ved import av avlsmateriale fra ubeslektede populasjoner. Der er løpende import av sæd av Fransk Alpin bukke. Fansk innslag i norske melkegeiter ses i Figur 4 for geiter født i perioden 2010 til 2015. Figuren viser en økning i Fransk Alpin gener både i avls- og i bruksbesetningene, men andelen er så klar høyest i avlsbesetningene, nu nær 10%. Denne høye andel gener av Fransk Alpin er en vesentlig årsak til at innavlen er holdt nede i dagens avlsbesetninger.

Figur 4. Andel Fransk Alpin gener i norske melkegeiter i avlsbesetningene og i bruksbesetningene

Bukke med størst genetisk bidrag

I tabell 5 ses de fem bukke med størst genetisk bidrag til geiter født i 2015. Som forventet er det «Arne» og Arnes sønn «Balder» som topper listen.

Tabell 5. Bukker med størst genetisk bidrag til geiter født i dagens avlsbesetninger i 2015

Kåringsnr	Navn	Genetisk bidrag
2007701	ARNE	5,4%
2008580	BALDER (sønn av Arne)	5,0%
2000213	ODDGRIM	4,8%
1992079	BØVERSUTEN	4,4%
2004623	ALEX (sønn av Oddgrim)	4,2%

Fransk versus norsk

Vi har over en årrekke importert sæd av Fransk Alpin bukke fra Frankrike. Det er alltid interessant at se, hvordan importbukke klarer seg i Norge. Dog er det vanskelig å lage en precis sammenligning. Vi forsøkte oss med en ganske grov sammenligning, hvor vi tok gjennomsnittlig avlsverdi av de 10 franske bukkene med høyeste offisielle indeks i Norge og de 10 norske seminbukkene med høyeste offisielle indeks. Sammenligningen ses i Tabell 6.

Tabell 6. Sammenligning av Gj. Snitt avlsverdi for delegenskaper (nov 2016) for Fransk Alpin bukke og for seminbukke av Norsk Melkegeit.

	Differanse mellom Norsk og Fransk	Fransk best	Norsk best
Samlet avlsverdi	7,3		X
Melk, kg per dag	0,144	X	
Fett %	0,243		X
Protein %	0,018		X
Laktose %	0,006	X	
Jurpoeng	0,826		X
Utmelkingspoeng	0,030	X	
FFS-indeks	0,2		X
Celletallsindeks	0,1		X

Fransk Alpin er altså best på melkeyttelse, laktose prosent og på utmelkningspoeng, hvorimot Norsk Melkegeit er best på total indeks og på øvrige egenskaper. De pågjeldende norske bukke er altså 7,3 indekspoeng og nesten et helt jurpoeng bedre end de franske, hvorimot de franske bukke gir 144 gram høyere melkeyttelse per dag.

Vedtak:

Fagrådet tar informasjonen om avlsframgang og innavlkontroll til orientering.

Sak 8/17 Endring av utrangeringsårsaker i Geitekontrollen

Saksbehandler: Ingrid Østensen

Saksutredning:

Under avlskonferansen ga Maria Kjetså en gjennomgang på rapportering av utrangeringsårsaker i Geitekontrollen og hvordan disse fordeler seg.

Forsamlingen var enig i følgende forslag til endringer i utrangeringsårsaker i Geitekontrollen:

Nye koder: Mastitt, alder og jurform

Koder som bør fjernes: dårlige bruksegenskaper, driftsforhold og andre årsaker

Fra drøftingen:

Fagrådet foreslår at følgende utrangeringsårsaker legges til i Geitekontrollen: mastitt, alder, jurform, ukjent (default). De utrangeringsårsakene som er foreslått fjernet, bør bli stående, da enkelte fortsatt vil se de som nyttige.

Vedtak:

Administrasjonen utarbeider et notat ut ifra hva som bestemmes på møtet vedrørende forslag til endringer av utrangeringsårsaker i Geitekontrollen. Sendes til Fagrådet for endelig godkjenning og blir deretter oversendt TINE.

Sak 9/17 Jurddømming

Saksbehandler: Ingrid Østensen

Saksutredning:

Ettersom geiteflokkene blir større, er det enda viktigere for produsentene at geitene har et jureksteriør som er godt egna for maskinmelking.

Under avlskonferansen for geit kom forsamlingen med tilbakemeldinger på at dagens jurddømmingssystem bør revideres. Det er noen juregenskaper/faktorer som bør legges mer vekt på enn hva dagens system klarer å fange opp, da det er totalt 8 faktorer som inngår når man setter poeng for jureksteriør i dag.

Egenskapene/faktorene som ble tatt fram under avlskonferansen var følgende:

- Marispener(/dobbeltpener)
- Jurfeste
- Speneplassing

Framdrift for evaluering av nytt jurvurderingssystem

Siden Ingrid går ut i foreldrepermisjon i juni 2017 ser vi det som usannsynlig at en vikar har kvalifikasjoner til å ta på seg oppgaven til å utrede og utforme et nytt jurvurderingssystem. Det er derfor mest realistisk at arbeidet med nytt jurvurderingssystem starter opp høsten 2018, og blir gjeldende fra 01.01.2019.

Systemansvalig i Geitekontrollen må få inn en bestilling fra Fagrådet om programmering av endrede jurregisteringer høsten 2018, slik at Geitekontrollen er oppdatert når det nye jurvurderingssystemet tas i bruk.

Vedtak:

Administrasjonen utarbeider et notat der marispener/dobbeltpener bes om å tas inn som en egen egenskap ved jurdømming i Geitekontrollen. Fagrådet tar informasjonen om evaluering og nytt jurvurderingssystem til orientering.

Sak 10/17 Kvoteregulverket – innspill til jordbruksforhandlingene

Saksbehandler: Ingrid Østensen

Dokumenter som fulgte saken:

- Utkast til innspill til endringer i forskrift om kvoteordningen for melk
- Forskrift om kvoteordning for melk (FOR-2011-12.23.1502)

Saksgang:

Fagrådet og de direktevalgte geiterepresentantene fikk i forkant av det fysiske møte tilsendt utkastet til endringer i forskrift om kvoteordningen for melk slik at de som ikke skulle på møtet også fikk anledning til å uttale seg.

Forslaget ble drøftet i møtet og etter innspillene lagde administrasjonen et nytt utkast. Dette ble sendt ut til Fagrådet og de direktevalgte geiterepresentantene for gjennomlesing og godkjenning før styret fikk oversendt dokumentet.

Følgende medlemmer av Fagrådet valgte å ikke uttale seg i denne saken: Helga Kvamsås (TINE), Vibeke Vonheim (TINE) og Tormod Åndøy (IHA/NMBU).

Følgende forslag til endring i forskrift om kvoteordningen for melk (FOR-2011-12.23.1502) ble oversendt styret i NSG:

Kvoteregulverket og muligheten for å leie kvote er et viktig element i utviklingen av geitenæringa. Dagens regelverk ivaretar ikke en utvikling som er i tråd med Norsk Sau og Geit (NSG) sine mål for næringa.

Vi har konkrete forslag til endringer i kvoteregulverket som bedre ivaretar geitenæringas framtid som en bærekraftig distriktsnæring med god dyrevelferd, basert på mest mulig norske fôrressurser.

Prioritering av produsentene som i dag er aktive, med besetninger med god helsestatus og med nyrenovert produksjonsapparat, framfor passive produsenter som er ute av næring, er et grunnelement i våre forslag.

For å håndtere dagens overproduksjon foretrekker vi bruk av forholdstallet for disponibel kvote framfor en oppkjøpsordning.

§ 2 Grunnkvote

Tildelt kvote er et viktig styringsredskap for totalproduksjonen. Det er ikke lenger mulig å konvertere kumelkskvote til geitmelk, og vi ønsker at muligheten for å konvertere geitmelkskvote til kumelkskvote også fjernes. Dette for å forhindre konvertering til kumelkskvote for å omgå tiltak som vi foreslår for kvotesalg og kvoteleie (se punktet nedenfor om «Omsetning av kvote»).

§ 3 Produksjonsregioner

NSG ønsker at geitmelksproduksjon fortsatt skal være ei distriktsnæring over hele landet, med begrensede geografiske endringer i produksjonsvolum. Vi ber derfor om at antall regioner økes fra to til fire, og at eierområdene i TINE følges:

- Østfold, Akershus, Oslo, Hedmark, Oppland, Buskerud, Vestfold og Telemark
- Aust- og Vest-Agder, Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane
- Møre og Romsdal, Sør- og Nord-Trøndelag
- Nordland, Troms og Finnmark

§ 4 Disponibel kvote

Geitmelksnæringa har gjennomgått en kraftig strukturrasjonalisering de siste årene med stadig færre aktive produsenter. I 2016 hadde vi 294 aktive geitmelksforetak med 22,7 millioner liter i disponibel kvote (Landbruksdirektoratet, Rapport R202 GEIT – Disponible kvoter 2016). Dette gir 77 000 liter i gjennomsnittskvotepå for foretak. Det var kun 8 foretak som i 2016 hadde en disponibel kvote over 200 000 liter (sum av egen og leid kvote).

NSG ber om at disponibel kvote per foretak begrenses til 200 000 liter.

Hvis vi forutsetter at høytytende besetninger produserer 1000 liter per geit i året (gjennomsnittet i Geitekontrollen er 725 liter) trengs det 900 geiter for å produsere dagens kvotetak på 900 000 liter. Vi ønsker ikke så store besetninger, da dette ikke er i samsvar med bærekraftig desentralisert produksjon med god dyrevelferd.

Vi ønsker et kvotetak på 200 000 liter. Dette gir et godt rom for å utvikle seg for de fleste av dagens produsenter. Hvis gjennomsnittsbesetningen får en produksjon på 150 000 liter, vil det med dagens disponible kvote være rom for kun 150 produsenter. Dette er en halvering av dagens antall.

§ 8 Omsetning av kvote

Det er mange produsenter som har basert seg på leid kvote for å øke produksjonen, i samsvar med gårdens tilgjengelige ressurser (bygninger, fôr, arbeidskraft). I 2016 var det om lag 4,5 millioner liter geitmelk som var leid ut (20 % av total disponibel kvote), fordelt på 122 utleiere og 188 leietakere.

Kvoteteie er ikke verdiskapning for næringa som helhet, men er løpende kostnad som overfører penger fra de aktive produsentene som ønsker å leve av å være geitmelksprodusenter, til de passive som er ute av næringa. Dette er ikke ønskelig!

NSG ber derfor om at det blir tatt inn i forskriften at utleie/utlån av kvote ikke skal være lovlig. Det trengs en overgangsordning som ivaretar det privatrettslige ved

allerede inngåtte leieavtaler før 1.1.2017. Vårt forslag er at avtaler som har en sluttdato ikke kan forlenges. Avtaler uten sluttdato må opphøre seinest 31.12.2021.

Ved opphør av en leieavtale går kvota tilbake til utleier, og den må legges sovende eller selges. Ønsker utleier å selge kvota, skal siste leietaker få tilbud om å kjøpe tidligere leid kvote. Maksimalpris settes til kr 5,00 per liter. Kvote som ikke selges til tidligere leietaker kjøpes opp av staten til kr 2,50 per liter.

Vedtak:

- Administrasjonen oversender nytt forslag til innspill til kvoteordningen til Fagrådet etter hva som framkom på møtet.
- Fagrådet for geit ber styret i NSG om å utarbeide innspill til endringer i forskrift om kvoteordningen for melk i forbindelse med jordbruksforhandlingene 2017.

Sak 11/17 Salg av norsk avlsmateriale til utlandet

Saksbehandler: Thor Blichfeldt

Saksutredning:

NSG har fått en henvendelse fra det Svenske getavelsförbundet om eksport av livdyr fra Norge til Sverige.

Vi må på prinsipielt grunnlag ta stilling til hvordan vi skal håndtere slike henvendelser.

Salg av norsk avlsmateriale til utlandet er ikke omtalt i kontrakten mellom NSG og avlsbesetningene, eller i regelverket for NSGs avlsbesetninger.

I seminkatalogen har vi salgsbetingelser som tar for seg kjøp og bruk av sæd:

Ved eksport av livdyr foreslås følgende to alternativer:

1. *NSG administrerer eksporten*
2. *Eksporten går direkte mellom en avlsbesetning og kjøper.*

Eksport: Regulering og eksportavgift

Norsk mjølkegeit er avlsmessig forbedret med midler over Jordbruksoppkjøret, og de seinere åra også med midler fra Omsetningsavgiften på geitmelk. Det er altså fellesskapet som har finansiert det meste av arbeidet, og fellesskapet bør få noe tilbake hvis avlsmaterialet eksporteres.

Hvis vi skaffer oss eksportrett på seminestasjonen og selger sæd, vil det være til en pris på omkring 600 (500-700) kr per sæddose. Her ligger det da inne en merpris i forhold til salg til norske produsenter.

Vi har i dag ingen rettigheter ved salg av livdyr fra norske besetninger til utlandet. Mitt forslag er at vi fastsetter en eksportavgift ved slikt salg, for eksempel 500-1000 kr per geitekje og 1000-2000 kr per bukkekje.

Samtidig må vi ta inn i regelverket for avlsbesetningene og i avtalen mellom avlsbesetningen og NSG at NSG skal gi tillatelse før en eksport av livdyr finner sted, og at avlsbesetningen må kreve inn en avlsavgift som går til NSG.

Fra drøftingen:

Eksporten av livdyr bør gå direkte mellom en avlsbesetning og kjøper. Det eneste NSG gjør er å formidle kontakt mellom kjøper og aktuelle avlsbesetninger. Det blir opp til avlsbesetningseieren å bli enig med kjøper om pris. I tillegg må avlsbesetningseieren legge på en eksportavgift som går til NSG.

Vedtak:

Ved salg av norsk avlsmateriale til utlandet må kjøper betale en eksportavgift til NSG på NOK 1 000,- per geit og NOK 2 000,- per bukk i tillegg til pris per livdyr som selger og kjøper blir enige om.

Sak 12/17 Gentesting

Saksbehandler: Ingrid R. Østensen

Saksutredning:

a) Kaseingentesting 2016

Total oversikt bukkekje

Omkring 135 produsenter sendte inn prøver i 2016 i løpet av ni runder. Totalt 996 bukkekje ble gentestet og fikk resultat. Det ble testet om lag 100 flere bukkekje i år sammenlignet med fjoråret.

Fordeling av kaseinvarianter i 2016 var 74 % Ikke-null*Ikke-null, 22 % Ikke-null*Null og 4 % Null*Null. I 2015 var tilsvarende fordeling 69,5 %, 28 % og 2,5 %.

Fordeling av testa bukker og genstatus i de fire eierområdene

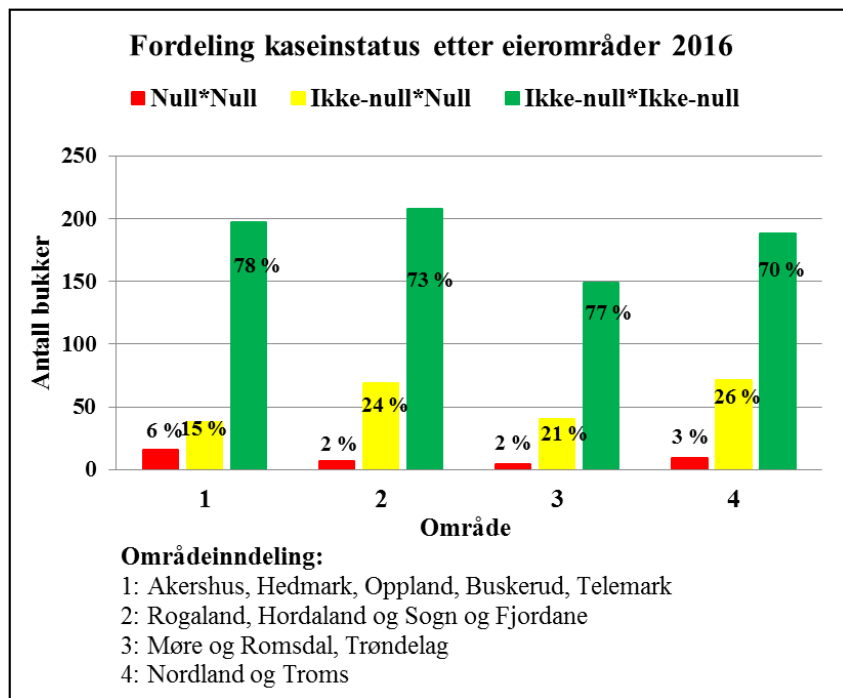
Det er variabelt når det gjelder omfang av hvor mange produsenter som gentester bukkekje i de ulike områdene:

Område 1: 41 % av 82 produsenter

Område 2: 51 % av 85 produsenter

Område 3: 64 % av 28 produsenter

Område 4: 37 % av 81 produsenter

Fordeling kaseingenstatus kåra bukker 2016

Fra 2016 har det vært krav om genstatus Ikke-null*Ikke-null eller Ikke-null*Null for å kunne bli kåra, dvs. alle kåra bukker hadde derfor kjent genstatus. Andelen bukker med genstatus «Ikke-null*Ikke-null» har økt med åtte prosentpoeng fra året før. 92 % av kåra bukker hadde genstatus «Ikke-null*Ikke-null», mens 8% hadde Ikke-null*Null.

b) Farskapstesting 2016

Vi har nå etablert en farskapstest på geit. Farskapstesten forutsetter at vi har DNA fra far og sønn. Prøvene analyseres for hvilke genvarianter som foreligger i 56 genpar. De to prøvene sammenlignes for å se om sønnen har genvarianter som ikke kan komme fra oppgitt far.

Kaseingentestede bukkekje født i avlsbesetningene i 2016 ble også farskapstestet. Totalt 561 bukkekje ble analysert for farskap, men omkring 20 % var registrert med lokal far som ikke fantes på farskapspanelet, og disse fikk derfor ikke konklusjon på farskap. Av de resterende 439 bukkekjea som fikk konklusjon på farskap, fant vi at 14 % av bukkekjea var registrert med feil far.

Fra drøftingen:

c) Gentesting 2016/2017

Gentesting av bukkekje vil fra i år bestå av både farskap- og kaseingentest. Forutsetningen for at en produsent får resultat på gentestingen, er at individet er meldt inn i geitekontrollen før analyseringstidspunktet. I tillegg må individet være registrert med kjent far og far må finnes på farskapspanelet for at konklusjon om farskap kan foreligge.

Vi tilbyr følgende:

- Tilbud om gentesting – kasein og farskap
 - Tilbys alle produsenter i Geitkontrollen.
Forutsetning at alle individer er registrert i Geitkontrollen før prøve sendes til analysering.
 - Kun hanndyr kan testes
- Økonomi
 - Blodprøver: Produsentene dekker prøveuttak og innsending.
Vi fakturerer bruksbesetninger kr 350,- per prøve som gir konklusjon på kaseinstatus.
Vi fakturerer avlsbesetninger kr 300,- per prøve som gir konklusjon på kaseinstatus.
 - Svaber: Produsenten dekker innsending.
Vi fakturerer kr 20,- per utsendt svaber + kr 200,- i porto- og ekspedisjonsgebyr.
Vi fakturerer bruksbesetninger kr 350,- per prøve som gir konklusjon på kaseinstatus.
Vi fakturerer avlsbesetninger kr 300,- per prøve som gir konklusjon på kaseinstatus.
- Svar på prøvene
 - 2-3 uker fra innsendelsesfristene etter en prøverunde til resultatet sendes ut på e-post.
- 9 analyserunder tilbys i perioden 5. desember 2016 - 12. juni 2017.

Prøvetakingsplan:

Datoer for innsending av blodprøver	Blodprøver og nesensvabere må være hos NSG senest (kl.12:00)
Mandag 5. desember	Torsdag 8. desember
Mandag 16. januar	Torsdag 19. januar
Mandag 13. februar	Torsdag 16. februar
Mandag 6. mars	Torsdag 9. mars
Mandag 27. mars	Torsdag 30. mars
Tirsdag 18. april	Torsdag 20. april
Mandag 8. mai	Torsdag 11. mai
Mandag 29. mai	Torsdag 1. juni
Mandag 12. juni	Torsdag 15. juni

Vedtak:

Fagrådet for geit tar informasjon om gentesting 2016/2017 til orientering.

Sak 13/17 Kåring

Saksbehandler: Ingrid R. Østensen

Dokument som fulgte saken:

- Regelverk for kåring av bukker og dømming av melkegeit

Saksutredning:

a) Kåringsresultater 2016

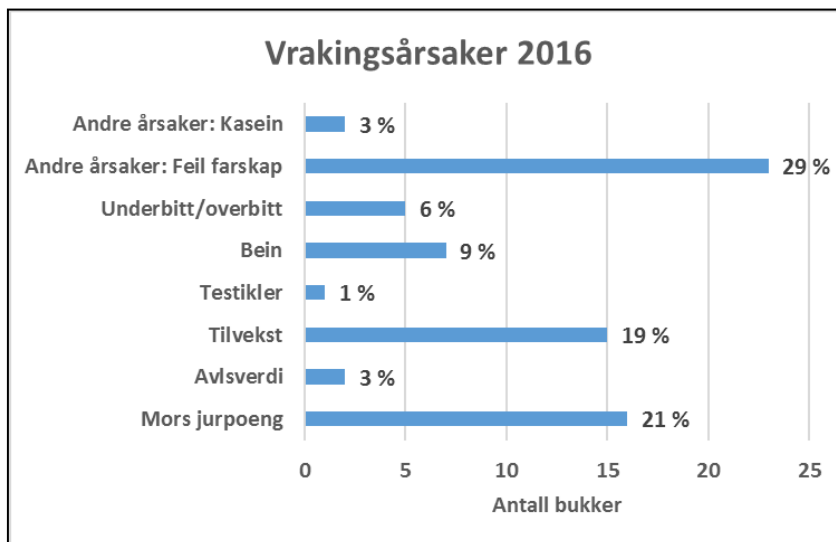
Totalt 450 bukker ble bedømt, hvor 372 ble kåra. 78 besetninger kåra bukker, 58 avlsbesetninger og 20 bruksbesetninger. I gjennomsnitt ble det kåra 5 bukker per besetning.

Kåra bukker: 74 %

Kåra på disp.: 8 %

Totalt kåra (kåra + kåra på disp.): 82 %

Vraka: 17 %

Den vanligste vrakingsårsaken er feil farskap, deretter mors jurpoeng og tilvekst.

Kåring på dispensasjon

I 2016 ble det kåra 37 bukker på dispensasjon. Avlsverdi (mellom 110-115) er den vanligste disp.-årsaken, deretter tilvekst (mellom 130-150 g/dag) og mors jurpoeng (5 i jurpoeng).

Fra drøftingen:

b) Kåringssesongen 2017

Kåring gjennomføres etter samme opplegg som i 2016.

- Tilbud om kåring
 - Gis til alle medlemmer i Geitkontrollen
- Økonomi
 - kr 1 000,- for oppmøte
 - kr 125,- per kåra bukk (økning med kr. 25,- i 2017)

c) Revidering av regelverk for kåring

Krav om godkjent far (farskapstestet)

I sak 1/16 ble det fattet vedtak om farskapstest og kåring av bukker i 2017. Vi krever godkjent far (farskapstestet) for at en bukk skal kunne bli kåra.

Kaseingenstatus - ytterligere innstramminger av regelverket?

Fra 2016 har kaseingentest måttet foreligge for at bukken skal kunne bli kåra,

og genstatusen må enten være Ikke-null*Null (2) eller Ikke-null*Ikke-null (5). Det gis ikke dispensasjon fra dette kravet.

Kåringsregelverket strammes ikke ytterligere inn når det gjelder krav om genstatus, men regelverket for avlsbesetninger strammes inn på dette punktet. Fra 2017 må prøvebukker ha genstatus Ikke-null*Ikke-null (5) for å være berettiget granskingstilskudd.

Vedtak:

- Informasjonen om kåring 2016 tas til orientering.
- Kåringsopplegget 2017 gjennomføres etter samme opplegg som i 2016, men med en justert pris på kr.125,- per kåra bukk.
- Regelverket revideres med krav om godkjent far.
- Vi strammer ikke inn kravet til genstatus.
- Krav til genstatus «ikke-null*Ikke-null» for innsett av prøvebukker 2017 implementeres i regelverket for NSGs avlsbesetninger.

Sak 14/17 Livdyrpriser og verdisatser for geit og kje

Saksbehandler: Ingrid R. Østensen

Dokument som fulgte saken:

- Notat angående justering av veiledende livdyrpriser og endring av verdisatser for geit og kje

Saksutredning:

Viser til *sak 18.3/15 Livdyrpriser og Sak 7a/16 Orienteringssaker* der arbeidsgruppa har utarbeidet nye priser for kåra bukker og avkomsgranska bukker våren 2016.

Arbeidsgruppa har høsten 2016 jobbet videre med reviderte livdyrpriser på kje, unggeit, eldre geiter og kjøp av hel besetning, samt reviderte verdisatser på kje og geit.

Fra drøftingen:

Fagrådet stiller seg bak arbeidsgruppas forslag til justering av veiledende livdyrpriser og endrede verdisatser for geit og kje.

Vedtak:

De reviderte livdyrprisene og verdisatsene for geit og kje godkjennes og er gjeldende fra 22. februar 2017.

Sak 15/17 Semin 2016 og 2017

Saksbehandler: Ingrid R. Østensen

Saksutredning:

Oversikt salgsstatistikk 2016

Det ble solgt totalt 2 379 sæddoser i 2016. Det er 60 flere doser sammenlignet med fjoråret.

Fra drøftingen:

Salg av importsæden fra fransk alpin

Fransk alpin 2017

I desember 2016 importerte vi 210 doser sæd fra seks fransk alpin-bukker, 35 doser fra hver bukk. Prisen er ca. 500 kr per dose. Vi fortsetter å subsidiere den franske sæden noe, avlsbesetningene må i 2017 betale kr. 250,- per dose for fransk alpin.

Fransk alpin 2018

Vi importerer ikke sæddoser fra fransk alpin for bruk i 2018.

Vedtak:

Informasjonen om seminsalget tas til orientering. Avlsbesetningene betaler kr. 250,- per dose for fransk alpin sæd.

Sak 16/17 Genomisk seleksjon

Saksbehandler: Thor Blichfeldt

Saksutredning:

Thor ga en kort orientering om genomisk seleksjon på møtet.

Kort oppsummert:

- Registreringer vil være like nødvendig som før
- Genomisk seleksjon er et avlstiltak som vil øke den avlsmessige framgangen per år
- Gentestingen må konsentreres til avlsbesetninger som registrerer egenskapene vi er interessert i
- Genomisk seleksjon er et tiltak som gir god avkastning for geitenæringa?
- Gevinsten oppstår hos den enkelte geiteholder
Avlsbesetningene → Bruksbesetningene
- Kostnaden havner i NSG sitt avlsregnskap
- Finansieringen er en stor utfordring

Vedtak:

Informasjonen om genomisk seleksjon tas til orientering.

Sak 17/17 Andre aktiviteter 2017

Saksbehandler: Thor Blichfeldt og Ingrid Østensen

Saksutredning:

Ingrid går ut i fødselspermisjon i løpet av mai 2017.

Driftsoppgavene må løses, der gentesting (sak 12/17), kåring (sak 13/17) og semininntaket (15/17) er blant de viktigste.

Forrige gang Ingrid hadde permisjon engasjerte vi en vikar i 50% stilling. Hvordan vi skal organisere driftsoppgavene denne gangen, er ikke bestemt enda. Det er fristende å prøve å løse geiteoppgavene med mindre innsats også denne gangen, for å spare penger som kan tilføres avlsfondet.

FoU-oppgavene på geit som må utføres av avlsforskerne våre, vil også bli prioritert lavt i 2017. Vi la ned mye arbeid i 2016, og det ikke er noen presserende oppgaver som står for døra.

Vedtak:

Fagrådet tar informasjonen om andre aktiviteter 2017 til orientering.

Sak 18/17 Tryggere livdyrhandel

Saksbehandler: Ingrid Østensen

Dokumenter som fulgte saken:

- Kontrakt tryggere livdyrhandel
- Individliste tryggere livdyrhandel
- Egenerklæring tryggere livdyrhandel
- Besetningsattest tryggere livdyrhandel

Saksutredning:

a) Video om smittebeskyttelse i geiteholdet

I begynnelsen av februar var Marie Skavnes fra Mattilsynet og Ingrid i Troms og filmet to dager, en dag hos Hilde og Widar Marvik og en dag hos Magnus Bergstad. En elevbedrift fra Bardufoss Høgtun vgs. tar seg av selve filmingen og redigeringen. Planen er å ha filmen ferdig i løpet av første halvår 2017.

Vedtak:

Fagrådet for geit tar framdriften av videoen for smittebeskyttelse i geiteholdet til orientering.

b) Revidering av dokumenter Tryggere livdyrhandel

Helsetjenesten for geit har gjort noen små endringer på dokumenter som ligger ute på deres hjemmeside, under Tryggere livdyrhandel. De ønsker innspill på dokumentene.

Fra drøftingen:

Fagrådet har ingen ting å utsette på endringene Helsetjenesten for geit har gjort i dokumentene.

Vedtak:

Fagrådet for geit stiller seg bak revideringen av dokumentene som hører til *Tryggere livdyrhandel*.

c) NSGs bidrag til tryggere livdyrhandel framover

NSG og Thor var involvert i å utarbeide en elektronisk løsning der egenerklæring, veterinærattest, laboratorieresultater og salgsdokumenter skal finnes under avlssidene til NSG, www.geiteavl.nsg.no. Dette arbeidet har stoppet opp. Vi er ikke sikre på behovet nå når livdyrsalget er kraftig redusert, og vi er ikke sikre på at den tenkte webløsningen vil bli brukt av de som kjøper og de som selger livdyr.

Det er kostbart å utvikle en web-løsning, så utviklingskostnaden per solgte dyr kan bli høy.

Vedtak:

Fagrådet tar stilling til NSGs bidrag til tryggere livdyrhandel når ny dyrehelseforskrift foreligger.

Sak 19/17 Budsjet 2017

Saksbehandler: Thor Blichfeldt

Saksutredning:

Gjennom møtet ble budsjett diskutert i de sakene som påvirker budsjettet for 2017.

Vedtak:

Avlssjefen innarbeider Fagrådets innspill/vedtak til budsjettet i revidert budsjett for 2017. Vedtatte priser for kåring, gentesting og semin benyttes.

Sak 20/17 Orienteringssaker**a) Geitedagene**

Årets geitedager legges til sørvestlandet (Rogaland eller Hordaland). Hallvard Veen har vært drivkraften i planleggingen så langt. Han har tatt kontakt med TINE for å få hjelp til å arrangere Geitedagene 2017, men ble da varslet om at TINE ville fakturere dette arbeidet.

NSG (først Lars Erik og Ingrid, og deretter Thor) har diskutert saken grundig med TINE (Kjersti Sognnes og John Fløttum). Konklusjonen på saken ble:

- NSG tar det formelle og økonomiske ansvaret for Geitedagene 2017.
- NSG benytter ikke TINEs rådgiverapparat i planlegging og gjennomføring av Geitedagene, men baserer seg på administrasjonen på Ås og tillitsvalgte/lokale krefter i Rogaland og Hordaland.
- TINE bidrar i planleggingen av fagprogrammet og med foredrag. Dette faktureres ikke, i samsvar med tidligere praksis.

Hallvard og Thor har etter dette hatt et kort planleggingsmøte. De viktigste konklusjonene var:

- Geitedagene 2017 arrangeres siste helga i august eller første helga i september i Hordaland, mest sannsynlig på Voss.

- Thor har ansvaret for å organisere Geitedagene 2017 som et prosjekt, og å finne personer som skal delta i planlegging og gjennomføring.
- Thor har ansvaret for å finne et høvelig hotell og forhandle avtale med hotellet. Dette gjøres i samarbeid med Hallvard.

Geitedagene framover

NSG tar ansvaret for geitedagene framover, etter mal av årets arrangement. Arrangementet skjer i samarbeid med ett eller to fylkeslag av NSG.

Vedtak:

- Fagrådet tar orienteringen om Geitedagene 2017 til orientering.
- Fagrådet støtter forslaget om at NSG sentralt tar ansvaret for geitedagene framover

b) Geit- og kjeuka 2017

NSG har fått en henvendelse om å være samarbeidspartner for ett arrangement 1.-9. april 2017 i Mathallen i Oslo der produkter av geit og kje er i fokus. Hanen er prosjektansvarlig og det er søkt om midler fra Innovasjon Norge. Innen utgangen av februar vil vi få vite om vi får økonomisk støtte fra Innovasjon Norge og om arrangementet lar seg gjennomføre. Linker til arrangementet: <http://scit.no/geitkjeuka2017> og [Geit&KjeUka2017](#)

c) Det store kjetegilde i Oslo

Torstein Kollevåg har tatt initiativ til *Det Store Kjetegildet* i Oslo på Karlsborg Spiseforretning 1. mars etter to tilsvarende arrangement i 2016. Sau og Geit følger opp saken.

Sak 21/17 Eventuelt

a) Neste fysiske møte Fagrådet

Saksbehandler: Ingrid R. Østensen

Saksutredning:

Neste fysiske møte i Fagrådet for geit bør igjen legges til november. Vi legger opp til et dagsmøte, men med oppmøte og felles middag kvelden før.

Vedtak:

Neste fysiske møte i Fagrådet for geit legges til november 2017.